

Gooik

Geschilderd verleden

30 maart 2014

In Gooik werden ze ooit door die van Lennik, een buurgemeente, bedacht met de spotnaam „Barbaren“. Dat is toe te schrijven aan een uit de hand gelopen ontmoeting in 1688. Twee processies vertrokken toen op dezelfde dag, elk vanuit het eigen dorp en ze kwamen naar mekaar toe. Toen de religieuze optochten elkaar ontmoetten ontstond er ergens een meningsverschil over. Over een diepgaande theologische kwestie, zonder twijfel. In plaats van te bidden om een oplossing besloten ze dan maar tot een meer aardse benadering: ze gingen mekaar te lijf. En nog niet te zachtzinnig bovendien. Er vloeide tenslotte zelfs bloed. Het was natuurlijk zo dat die van Lennik begonnen waren. Tenminste, dat is het verhaal zoals het in Gooik wordt verteld. In Lennik vertellen ze krek hetzelfde maar met een kleine nuance. Daar gaat het zo: de beide processies botsten opeen bij een café en daar raakten de beide partijen slaags. Tot zover lopen de beide verhalen opvallend parallel. Maar dan komt het! In Lennik vertellen ze dat die van Gooik zeisen, messen en mestvorken gingen halen waarmee ze zich vervolgens in de strijd stortten. Zeer barbaars gezien de tegenpartij, het dappere Lennik, het met de blote vuist moest zien te klaren. Of misschien slechts gewapend met hier en daar een religieus artefact.

Lang geleden. Maar het lijkt er wel op dat die van Gooik een traditie in stand proberen te houden. Ik vond namelijk een zeer recent persbericht dat vertelt over een boerenfamilie uit dat dorp die het zeer op de heupen had gekregen. Met nogal vérstrekkende gevolgen. De niet bij naam genoemde familie had de haag van een buurman beschadigd. Dat pikte die man niet en hij belde de politie met het verzoek tussenbeide te komen. Toen even later de agenten ter plaatse verschenen kwamen die in een oorlogssituatie terecht. Eén van de haagbeschadigers raakte zo oververhit dat hij probeerde een agent te overrijden met een tractor. Terwijl de drie anderen op de vuist gingen met de overige handhavers van de wet. Tenslotte moesten vijf agenten gewond afgevoerd worden en werd de agrarische knokploeg ter beschikking gesteld van het gerecht. De politiemensen waren er zo erg aan toe dat ze voor onbepaalde tijd werkonbekwaam waren. Het was trouwens niet de eerste keer dat het landbouwersgezin problemen kreeg met de politie. De boeren hebben het ooit eens voor mekaar gekregen om een politiepatrouille gevangen te houden op hun erf. Het gezin leeft trouwens in onmin met zowat het hele dorp. Je vraagt je af waarom. De familie wordt er ook van verdacht de infoborden van de gemeente Gooik, die langs de Drie Egyptenbaan staan, vernield te hebben. Tot twee keer toe zelfs. Ruig volkje. Geen wonder dat het gemeentewapen drie hamers toont. Indien ze daar al geen spijkers met koppen slaan, dan slaan ze wel op elkaars koppen.

Parel

Het mag dan zo zijn dat de inwoners van Lennik de spotnaam van Windheren, zeg maar „luchtbakkers“, hebben gekregen, in Gooik verstaan ze die kunst ook. Luister maar naar wat ze over zichzelf hebben te zeggen:

„Gooik, Parel van het Pajottenland, doet er als moderne, mooie en landelijke gemeente alles aan om zijn beste troeven uit te spelen: de zachte reactie met een groot aanbod aan bezienswaardigheden, wandel- en fietsroutes, mountainbikeroutes, paardenroutes en huifkarrentochten en het Boergondische leven en de Pajotse gemoedelijkheid die via de hoevehotels kunnen ontdekt worden.

Het is een paradijs voor wandelaars en fietsers en een oase van rust en stilte op 25 km van Brussel, de hoofdstad van Europa.

„De Parel van het Pajottenland“... Dat zeggen ze in Vollezele ook van zichzelf. Hetgeen de spoeling nogal verdunt.

Het Pajottenland met de meervoudige parels is een eerder toeristisch dan een geologisch bepaalde streek in Vlaams-Brabant. Het wordt een onderdeel van de Groene Gordel geacht die begrensd wordt door de steden Brussel, Halle, Edingen, Geraardsbergen, Ninove en Aalst. Kenmerkend voor de streek is het landschap van ronde heuvels evenals het landelijke karakter. Daardoor heeft de streek een nog ruimer bemeten epitheton gekregen als „het Toscane van het Noorden“. Ach, alle kretologie daargelaten is het een streek die ik nog steeds graag bezoek. Vooral dan het zuidwestelijk Brabants heuvelland.

Het was de Lennikse advocaat De Gronckel die het woord „Pajottenland“ uitvond. Onder het pseudoniem Franciscus Josephus Twyfelloos produceerde hij namelijk een romantisch en ludiek geschrift met de titel „'t Payottenland zoo als het van onheugelyke tyden gestaen en gelegen is“. De tekst verscheen eerst als losse afleveringen in 1845, maar de bekendste verzameling werd als 3^e druk in 1852 in Brussel uitgegeven. Waar dat Pajot vandaan komt, daarover bestaan verschillende interpretaties en dat heb ik in eerdere verhalen over de streek al eens proberen uit de doeken te doen.

Lambiek

Liefhebbers zeggen dat lambiek (of lambik), de geuze, de moeder is van alle bieren. Een Frans schrijver zei er dan weer over dat het bier was dat al eerder eens door iemand gedronken was. Het komt hoe dan ook voort uit een eeuwenoude traditie van brouwkunst en het ontstaat door spontane gisting, iets uniek in de wereld. Het kan alleen in de streek rond Brussel op die manier ontstaan omdat er daar iets bijzonder in de lucht zit. Micro-organismen als de *brettanomyces bruxellensis* en de *brettanomyces lambicus*.

In Gooik staat een oud gebouw dat „de Oude Cam“ heet. Reeds in 1515 werd dat vermeld als „des Heeren Landcamme“. Dat „cam“ is een oud-Nederlands woord voor „brouwerij“. Baron Lancelot de Gottignies liet hier een woonhuis bouwen dat hem dienstig zou zijn als zomerverblijf. Het staat er nog, daar in de huidige Dorpsstraat. Boven de deur vindt men het wapenschild met de drie hamers en het jaartal 1742. Het gebouw dat de binnenkoer afsluit diende waarschijnlijk als brouwerij. Ook daar is het wapenschild in blauwe hardsteen terug te vinden.

Het wort (het aftreksel van mout, dat gebruikt wordt als basis voor het bereiden van bier of alcohol) rijpt in reusachtige eikenhouten vaten van 1000 liter die al 150 jaar oud zijn en die uit Tsjechië komen. Het samenstellen van de echte geuze lambik is geen sinecure. De geuzesteker voert daartoe het verse brouwsel uit vier verschillende brouwerijen aan.

Geuzesteker Karel Goddeau, die de traditie weer oppikte, „steekt“ of mengt en bottelt lambiek van 1, 3 en 5 jaar oud. Door een spontane hergisting op de fles gedurende minstens 1 jaar wordt dan de „Oude Geuze“ verkregen. Dat dit het duurste bier is kan niet verwonderen want het duurt dus jaren voordat het klaar is. De kenners zeggen dat het bier ontelbaar vele, complexe smaken en een zalige afdronk met lichte eikentoets heeft. Een kwalificatie die qua winderigheid sterk doet denken aan wat oenologen ons proberen te doen geloven over hun gegiste druivensap. Door het toevoegen van Schaarbeekse krieken aan de lambik ontstaat de edele oude kriek. „Oude Geuze“ en „Oude Kriek“ zijn ondertussen geografisch beschermde benamingen. Een appellation, zeg maar

De Oude

Behalve de Oude Geuze is er nog een ouderling die je hier in de streek niet uit de weg kan gaan: Pieter Bruegel de Oude. Geen wonder want die was hier in lang vervlogen tijden inderdaad thuis en dat bewees hij door veelvuldig elementen uit het Pajotse landschap te gebruiken in zijn schilderijen. Sommige van die elementen, gebouwen vooral, zijn nu nog steeds terug te vinden.

Nu bestaat er nogal wat verwarring over de schrijfwijze van de naam van die kunstenaar.

Voor een deel is de oude meester daar zelf de schuld van.

Vóórdat Pieter Bruegel de Oude in Brussel ging wonen schreef hij zijn naam met een „h“. Als Brueghel dus. Tijdens zijn Brusselse periode liet hij de „h“ achterwege en werd het Bruegel. Van dan af ondertekende hij zijn werken met de naam die zo gespeld werd. Internationaal werd later overeengekomen dat de schrijfwijze zonder „h“ in alle wetenschappelijke werken en musea gebruikt zou worden. Dat is zodoende de enige juiste schrijfwijze. Pieter Bruegel werd geboren in Breda in 1525 en hij stierf in Brussel in 1569 na een bewogen leven waarin hij aanvankelijk landschappen schilderde in Italië. Nadien maakte hij vooral gravures en ontwerpen voor wandtapijten. Pas in 1559 komt er een plotse ommekeer in zijn leven, want hij maakte vanaf dan nog enkel schilderijen. Dat waren vooral tafereelen van het Pajottenland. Uiteraard niet het Pajottenland zoals we het nu kennen maar dat van bijna 500 jaar terug in de tijd. Hij schroomde zich echter niet om hier en daar elementen te gebruiken die je nergens in dit land kan terugvinden. Wat niet belet, zoals reeds gezegd, dat er veel herkenbaar in zat en wat we nu nog steeds kunnen bekijken.

Museum

Een paneel van het openluchtmuseum met een reproductie van een schilderij van Pieter Bruegel de Oude.

Het is niet verwonderlijk dat in een gemeente waar Bruegel zo in het hart gedragen wordt, er een Bruegelwandelpad en een Bruegelfietsroute zijn uitgezet. Op zich is dat nog niet eens zo speciaal maar men heeft zich wel nog iets bijzonders laten invallen: een openluchtmuseum. 19 reproducties van Bruegels schilderijen waarin het Pajottenland min of meer goed te herkennen is, zijn opgesteld langs die trajecten. Hoewel de reproducties weerbestendig en kleurrijk heten te zijn, vond ik toch dat de kleuren al wat geleden hadden. De grote panelen zijn wel op eender welk ogenblik te bekijken. Iets wat je van een echt museum niet kan verwachten.

Het blijkt uit de reproducties duidelijk dat Bruegel vooral inspiratie vond in de Pedevallei. Daardoor werd het kerkje van Sint-Anna-Pede wereldberoemd. Het staat afgebeeld op het schilderij de *Parabel der blinden*. De meer dan bekende *Boerenbruiloft* zou hebben plaatsgevonden in de schuur van de Herberg De Kroon aan de Kroonweg. Uitgaande van die niet bewezen overlevering werd op die plaats een nieuwe schuur gebouwd. Verder zijn op de schilderijen de *Hooioogst* en de *Korenoogst* de kerken van Itterbeek en Dilbeek te zien.

De sterk kronkelende en vuile Neerpedebeek

Pede

De Pedebeek (eigenlijk de Neerpedebeek) is een sterk kronkelend smerig watertje en als zodanig een zijriviertje van de Zenne. Ze gaf haar naam aan de Anderlechtse deelgemeente Neerpede. Behalve in de naam van dat dorp vind je dat „pede“ in nog een paar dorpsnamen terug. Samen met die van een heilige die daar ooit wat betekent heeft.

Sint-Gertrudis-Pede is één van die dorpen. Het is een deel van Schepdaal, dat op zijn beurt een deelgemeente is van Dilbeek. We houden het graag een beetje ingewikkeld. Vooral in de omgeving van Brussel.

Er is een legende die vertelt hoe het dorp aan zijn naam kwam. Sint-Gertrudis, abdis van Nijvel, was onderweg naar Lennik toen haar koets in de modder bleef steken. Ze was daarom verplicht haar weg te voet verder te zetten. De naam Pede zou dan komen van de Latijnse vertaling van „te voet“. Het is een aardig verhaal maar er bestaat ook een Sint-Anna-Pede dus daar zou het dan Sint-Anna moeten geweest zijn die met de dooi op weg was.

Sint-Gertrudis-Pede ontstond rond de plaats waar verschillende kleine beekjes samenvloeien om samen de Pedebeek te vormen. Rond deze beekjes lagen er drie versterkte hoeves die oorspronkelijk van de abdij van Nijvel afhingen en later van de Heren van Gaasbeek.

De Pedebeek en het voorhanden reliëf maken het ook vanzelfsprekend dat er daar watermolens zouden gebouwd worden. Wat ook gebeurde. Ons is slechts één daarvan overgebleven: de Pedemolen. Die molen kan tegenwoordig weer gebruikt worden om er inder-

De Pedemolen in Sint-Gertrudis-Pede

daad graan mee te malen. Zo zijn er in het Pajottenland nog slechts twee. De andere is in Tollembeek te vinden. Sinds 1975 is de Pedemolen erkend als beschermd monument.

De eerste sporen die van deze molen aan de Pede terug te vinden zijn, komen uit 1392. Toen maakte hij deel uit van de vijf banmolens van het Land van Gaasbeek. Een molen dus waar de boeren binnen een bepaalde straal eromheen verplicht waren hun graan te laten malen. Wie daarvoor een andere molen opzocht werd streng gestraft. De huidige molen werd in 1763 gerestaureerd en uitgebreid met een woonhuis. Dat

was nodig gebleken omdat de hele zaak was afgebrand.

Deze molen is ook op een paar schilderijen van Pieter Bruegel te zien.

Het geheel van de molensite is veel meer dan enkel de watermolen zelf. Er is ook nog een

Een spaarvijver bij de Pedemolen

hondenmolen te vinden. Dat was een verticaal staand rad waarin men een hond liet lopen. Precies zoals je dat een hamster kan zien doen die zijn radje laat snorren. Daarmee werd dan een of ander aangedreven. Op boerderijen was dat meestal een karn-ton. Het complex biedt verder plaats aan een kleinschalig erfgoedmuseum, een bakhuis met een houtgestookte oven, een moestuin, een boomgaard met heel oude bomen en enkele spaarvijvers. Deze laatste waren nodig om voor de watermolen een hoeveelheid water op te sparen. Wanneer het nodig was, liet men die spaarvijvers gedeeltelijk weer leeglopen door het water

naar het bovenslag waterrad te leiden om het aan te drijven.

O ja, je kan in Sint-Gertrudis-Pede beter niet door grote dorst worden getroffen want volgens een krantenbericht werd daar onlangs het laatste café definitief gesloten. Ze hebben hier dus wel ampel (niet al te zuiver) water maar voor bier moet je uitwijken.

Weg

Er was nog een andere watermolen die mijn pad kruiste en ik wist het niet... Nu ja, de

De verdwenen watermolen van Sint-Anna-Pede

molen is dan ook verdwenen. Wel staan er nog een aantal gebouwen die in zoverre mijn aandacht trokken dat ik er een foto heb van gemaakt. Dat was in Sint-Anna-Pede. Er wordt wel eens gezegd dat de zomers vroeger beter waren. Warmer, vooral. Nu, voor de zomer van 1774 ging dat blijkbaar wel op. Het weer was toen maandenlang zeer warm, droog en zeer windstil. Het waren vooral die laatste aspecten die Anthonius Coenraets, een vooraanstaand pachter en inwoner van Dilbeek, tot wanhoop dreeven. Als brouwer en brandewijnstoker zag hij het écht niet meer zitten want hij wist zich geen raad meer hoe en waar hij zijn ve-

le zakken graan en mout kon laten malen. Door de aanhoudende windstilte en de droogte konden de twee nabije molens, de windmolen op de Molenberg te Dilbeek en de watermolen van Sint-Gertrudis-Pede, niet werken. Al drie maanden lang...

Anthonius was er echter de man niet naar om alles maar blauw, blauw te laten en, na de zaken goed beschouwd te hebben, kwam hij op de proppen met dé oplossing om te verhelpen aan bovengenoemd euvel. Tot welzijn van de inwoners van Sint-Anna-Pede en omliggende. Zijn oplossing? Bouw een nieuwe watermolen op de Molenbeek! In de taal van toen: *„De moeyelijckheyd kan opgelost worden bij middel van eenen watermolen den welken seer gevoegelijck ende tot groot profeyt der innewoonders zaude konnen gebauwt worden onder het voorseyde Ste Anna Pede op de Molenbeke komende van Sinte Geertruyde Pede op de goederen van den heere Grave de Lalaing. Dat men op desen te stellen molen het geheele jaer sonder interruptie zaude konnen malen ter oorsake dat den voorseyde heere grave tot die beke handenieren [?] eene merkelijske quantiteyt waters uyt levende sourcen ende aeders in menigvuldigheyd op sijne goederen uyt springende ende dat sig met de voorseyde Molenbeke noch vervoegen verscheyde grachten veel waters dragende.“*

En zowaar, hij slaagt erin de graaf over de streep te trekken. De watermolen komt er. Aan de Graaf van Lalaing werd op 21 maart 1776 een octrooi verleend tot het exploiteren van een bovenslag watermolen op de Pedebeek te Sint-Anna-Pede. Meer nog, het moet, naast een graanmolen, oorspronkelijk ook nog een olieslagmolen zijn geweest.

En nu? Bijna 250 jaar later, is er over deze watermolen van Sint-Anna-Pede zo goed als niets terug te vinden in de geschriften. Het binnenwerk van de molen is compleet verdwenen en van de oorspronkelijke gebouwen is nog slechts een gedeelte gebleven. Maar pittoresk is het restant wel nog.

Wind

In Onze-Lieve-Vrouw-Lombeek (ze kennen daar iets van lange dorpsnamen) staat de Hertboommolen. Ik ben er ook op deze wandeling aan gepasseerd. Zij het dit keer op enige afstand.

Hertboom is de oorspronkelijke naam van deze molen en die benaming verwijst naar de afgelegen plaats waar de molen staat, in de open velden, aan de kruising van vier wegen. In het cijsboek uit 1391, hetgeen de oudste vermelding van de windmolen is, staat te lezen: *„1 bunre lant op hertboem byden wintmolen“*.

De prachtig gerestaureerde houten staakmolen heeft een bewogen geschiedenis en daar dankt hij ook zijn bijnamen aan. De Hertboommolen staat namelijk ook bekend als de Tragische Molen. Spijtig genoeg met reden. Een meervoudige reden zelfs. Deze molen was, over vele jaren gespreid, het toneel van niet minder dan drie moorden en een tragisch ongeluk.

De Hertboommolen vanuit de verte

In de nieuwjaarsnacht van 1745 werd molenaar Peter van Lierde hier op gruwelijke wijze vermoord. Die moordpartij wordt in menig verhaal toegeschreven aan de bende van Jan de Lichte. Het is ook wat ik altijd al geloofd heb. Het klopt echter niet. Tenminste niet helemaal. Jan de Lichte was namelijk nooit actief in het Pajottenland. Hij roofde en moordde in een gebied tussen de Dender, de Leie en de Schelde. In het Land van Aalst, vooral. Wel is het zo dat enkele mannen die betrokken waren bij de moord op Peter van Lierde later aansluiting gezocht hebben bij Jan de Lichte en zijn bende.

We schrijven vervolgens 1917, 172 jaar na het voorgaande. Het land was nog volop in oorlog met de horden van der Kaiser maar niet alleen aan het front vielen er onschuldige slachtoffers. Laat op een zondagnamiddag klopten zes mannen aan bij de molen. Op dat moment waren Clementine, Leonie en Theofiel Walravens thuis. Evenals de knecht Emiel Vervenne. De zes bij de deur deden zich voor als meelkopers maar hun echte bedoelingen werden al snel duidelijk wanneer ze plots de bewoners te lijf gingen. Emiel en Leonie werden de keel overgesneden. De jonge overvaller van Theofiel kreeg acuut last van zijn geweten wanneer hij de molenaar vastbindt aan de tafelpoot. Hij siste hem toe zich voor dood te houden. Clementine werd voorlopig in leven gehouden. Ze moest de bende rondleiden op hun zoektocht naar geld en waardevolle spullen. Ze kon ontkomen. Ondertussen bloedden twee andere slachtoffers dood.

Het molenhuis was dus in de loop der eeuwen het toneel van drie moorden. De molen hield er zijn naam van Tragische Molen aan over. Alsof dat nog niet genoeg was geweest, gebeurde er bij de molen ook nog een ongeval met twee spelende kinderen. Ze werden meegesleurd door de draaiende wieken. Eén van de kinderen overleefde het niet, het andere raakte zwaar gewond.

Vele van mijn generatiegenoten zullen de Hertboommolen echter wel kennen uit een veel vrolijker context: hij diende als decor voor de destijds immens populaire televisiejeugdreeks „Kapitein Zeppos“ die in zwart-wit door de toenmalig BRT werd uitgezonden. Aan dat herhaalde optreden in de media hield de molen de naam van Zepposmolen over.

Een andere molen, die ik ook al eerder was voorbijgestapt, stond op wat het hoogste punt van de tocht bleek, 91 meter boven zeeniveau. Nu is er nog slechts een wat eigenaardige

Om aan te geven dat hier, boven op de Tomberg, ooit een molen stond

houten constructie te zien die, met weinig verbeelding, voor een stuk van een molenvorm kan doorgaan. Het was hier dat ooit de Tombergmolen stond. Het was een houten graanwindmolen die in 1491 op de Tomberg werd opgericht. Rond 1770 werd hij herbouwd als een zware staakmolen. En nu is hij dus nagenoeg helemaal verdwenen. Ook deze molen werd wel de Tragische Molen genoemd. Dat was vanzelfsprekend te wijten aan een tragedie die zich hier voltrok. Op 28 augustus 1921, een windstille zondagnamiddag, stortte de molen plots in. De molenaarsvrouw stond op de drempel van haar woning toen ze een vreselijk gekraak

hoorde. Ze zag het molengevaarte plotseling kantelen. Haar zesjarig dochtertje speelde op dat moment nietsvermoedend op de molenberg. De moeder snelde in blinde paniek toe. Ze kwam te laat om haar kind te redden maar het rondvliegende puin doodde ook haar.

Nelleken revisited

Eizingen heeft een gehucht dat het Nelleken wordt genoemd. Ik was er al eerder geweest maar dit keer ben ik wel degelijk aan de dries gepasseerd. Dat was tot nu toe niet

het geval. Ik kreeg dat pleintje met de oude bomen echter nergens goed genoeg in beeld om er een foto van te maken. Er staan lage huizen rond dat driekant pleintje en het is eigenlijk een heuvel. Omwille van de zeer duidelijke driesstructuur is dat pleintje vermoedelijke van Frankische oorsprong. Het uitzicht is tot op vandaag vrij ongeschonden bewaard gebleven. 't Nelleken behield zijn agrarische authenticiteit. Een open landschap met overwegend akkerbouw.

In de streek blijkt een uitdrukking te bestaan als „naar 't Nelleken gaan“. Hetgeen dan

slaait op het vervullen van een vervelende taak. Met de billen bloot gaan. Iets als naar Canossa gaan. Dat heeft een geschiedkundige achtergrond.

In de buurt van 't Nelleken vond in 1333 een gewapend treffen plaats tussen soldaten van het hertogdom Brabant, waar Jan III aan het hoofd van stond. En het leger van het graafschap Vlaanderen onder Lodewijk van Nevers. Een gevecht waarbij vele doden vielen en Vlaanderen het onderspit moest delven. Een langdurige vijandschap tussen de beide machtsblokken uit de middeleeuwen lag aan die *Slag van ten Nelleken* ten grondslag. Hoe ver de schokgolven van deze slag zijn uitgedijd in onze vaderlandse geschiedenis, heb ik niet kunnen achterhalen.

Levenslust

Tegenover het horecabedrijf waar we voor een rust en wat lafenis tot driemaal toe moesten aanleggen, bevond zich alweer een oude bekende. Nog net op het grondgebied van Schepdaal ligt daar een domein van 17 hectare groot. Met, onder andere, een kasteel erop. Dat is het kasteeldomein Fontval. Het is nu eigendom van een zorginstelling die zich

Het kasteel Fontval. Nu Levenslust.

„Levenslust“ noemt.

Voordat het hele complex zijn huidige vorm kreeg werd er heel wat weg afgelegd. In 1956 kocht de toenmalige socialistische coöperatieve verzekeringsmaatschappij Prevoyance Sociale – Sociale Voorzorg het domein Fontval. Er werden toen een vijftal Franstalige kinderen met een zwakke sociale achtergrond opgevangen in het kasteel. Daar waren toen het internaat en de school in ondergebracht. In 1957 opende Levenslust voor het eerst als instelling. Dat bleef maar groeien en in 1967 waren er al een honderdtal kinderen. Het was natuurlijk niet langer mogelijk die allemaal in het

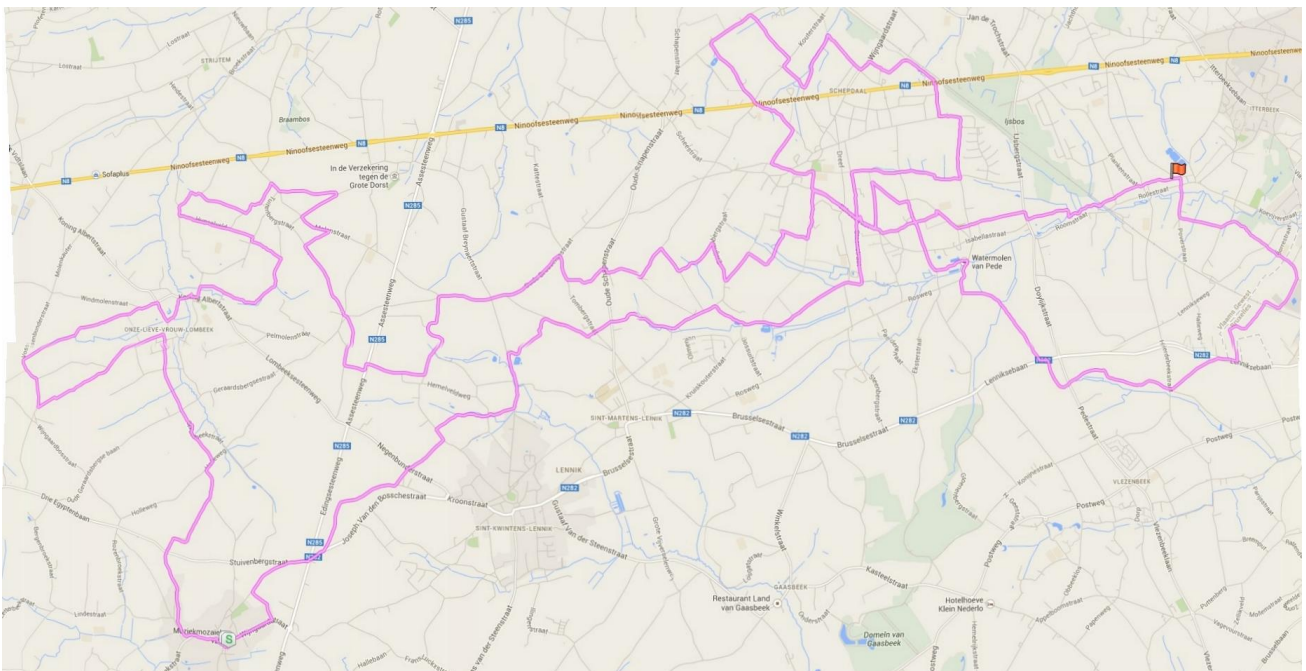
kasteel zelf onder te brengen. Er moest dus uitgebreid worden. Eerst met een lagere school, later kwam er nog een beroepsschool bij waar de opleidingen tot schrijnwerker en metselaar werden aangeboden. Vervolgens kwam er een heel nieuw internaat, nieuwe

klassen, werkplaatsen en wat er verder aan infrastructuur nog nodig was. In 1970 verhuisden de Franstalige kinderen. Die werden ondergebracht in een domein in Ukkel. De Nederlandstalige kinderen bleven in Fontval. Hoewel er nog jarenlang samengewerkt werd, was in 1987 ieder domein toch een zelfstandige vestiging. Vandaag is Levenslust v.z.w. een organisatie die zich richt tot jongens en meisjes van 6 tot 21 jaar met leerstoornissen en/of opvoedingsproblemen.

Op en af

In deze streek van de heuvels met de moederlijk ronde vormen, kom je uiteraard allerlei „bergen“ tegen. Ik heb steeds de neiging ze te onderschatten maar er zijn er bij die de wandelaar behoorlijk kunnen belasten. Op deze tocht werd ik geconfronteerd met, onder vele andere, de Tuitenberg, de Hunselberg en de Tomberg. Verder heeft de natuur het zo gewild dat er tussen die bergen dalen liggen en vermits water steeds naar het laagste punt stroomt, vind je daar een rijke verzameling aan beken. De Hunselbeek, Varenbergbeek, Doombeek, Molenbeek, Pedebeek, Zobbroekbeek, om er enkele te noemen. Een divers landschap dat steeds tot een bezoek uitnodigt. Pieter Bruegel wist ook wel wat hij hier te zoeken had.

De track van de tocht. 50,02 kilometer met meer dan 900 hoogtemeters.

© 2014
Michel Christiaens